

ЗАТВЕРДЖЕНО

Ректор:

Коцан І. Я.

2013 р.

ПОЛОЖЕННЯ

про поточне та підсумкове оцінювання знань студентів

Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки

в умовах кредитно-модульної системи організації навчального процесу

1. Загальні положення

Це положення розроблене з метою вдосконалення чинної в університеті системи контролю якості знань студентів та адаптації її до загальноєвропейських вимог, визначених Європейською системою залікових кредитів (далі ECTS).

Положення розкриває основні принципи організації поточного й підсумкового контролю знань студентів, які навчаються за програмою освітньо-кваліфікаційних рівнів «бакалавр», «спеціаліст», «магістр» денної форми навчання, а також методику переведення показників академічної успішності студентів СНУ імені Лесі Українки в шкалу ECTS.

Положення розроблено відповідно до Тимчасового положення про організацію навчального процесу в кредитно-модульній системі підготовки фахівців, затвердженого наказом МОН України від 23.01.2004 р. № 48, наказу № 774 від 30.12.2005 р. «Про впровадження кредитно-модульної системи організації навчального процесу», рекомендацій Міністерства освіти і науки України «Щодо впровадження кредитно-модульної системи у вищих навчальних закладах III-IV рівнів акредитації», Положення про організацію навчального процесу в кредитно-модульній системі підготовки фахівців у Східноєвропейському національному університеті імені Лесі Українки.

2. Основні принципи організації поточного та підсумкового контролю

1.1. Оцінювання знань студентів із навчальних дисциплін здійснюється на основі результатів поточного та підсумкового модульного контролю знань студентів. Об'єктом оцінювання знань студентів є програмовий матеріал із навчальної дисципліни, засвоєння якого перевіряється під час цих видів контролю.

1.2. Завданням поточного контролю (ПК) є перевірка навчальних досягнень студентів. Завданням підсумкового модульного контролю (ПМК) є

перевірка розуміння та засвоєння студентом програмового матеріалу загалом, логіки та взаємозв'язків між окремими розділами, здатності творчого використання засвоєних знань, уміння сформулювати своє ставлення до певної проблеми навчальної дисципліни тощо.

1.3. Оцінювання здійснюється за 100-бальною шкалою.

1.3.1. Для оцінювання знань студентів із дисципліни виділяється така кількість залікових кредитів, яка відповідає кількості форм семестрового контролю (іспитів, заліків), передбачених навчальним планом на пряму підготовки (спеціальності).

1.3.2. Якщо заліковому кредиту відповідає період більше одного семестру, 100 балів розподіляються за семестрами згідно з робочою програмою навчальної дисципліни.

1.3.3. На оцінювання всіх видів практик, захист курсових, випускних кваліфікаційних робіт (бакалаврських, дипломних, магістерських), державний іспит виділяється по одному заліковому кредиту на кожну з вищевказаних форм.

1.3.4. При внесенні в додаток до диплома підсумкової оцінки з дисципліни, оцінювання якої складається з двох і більше залікових кредитів, виводиться середня зважена оцінка.

1.4. Поділ навчального матеріалу дисципліни на навчальні модулі, їх кількість, види поточного контролю визначаються робочою програмою навчальної дисципліни, погоджується відповідною кафедрою, науково-методичною комісією факультету (інституту), науково-методичною радою університету, затверджується проректором з навчальної роботи та доводяться до відома студентів і викладачів.

2. Види навчальної роботи та контрольні заходи

Навчальний процес в університеті здійснюється за такими формами: аудиторні навчальні заняття, самостійна та індивідуальна робота студентів, практична підготовка, контрольні заходи.

2.1. **Аудиторні навчальні заняття** проводяться за затвердженим в установленому порядку розкладом. Основними видами аудиторних навчальних занять є: лекції, практичні (семінарські), лабораторні заняття.

2.2. **Самостійна робота** студента є основним видом засвоєння навчального матеріалу у вільний від аудиторних занять час. Під час самостійної роботи студент опрацьовує теоретичний матеріал, виконує індивідуальні завдання, проводить науково-дослідну роботу тощо.

Зміст самостійної роботи студента з дисципліни визначається робочою програмою навчальної дисципліни, навчально-методичними матеріалами, завданнями та методичними вказівками викладача.

2.3. Індивідуальна робота студента включає виконання індивідуального науково-дослідного завдання (ІНДЗ) та індивідуальні заняття з викладачем.

ІНДЗ (реферати, розрахунково-графічні роботи, есе, огляд літературних джерел та ін.) за умови, коли вони передбачені програмою навчальної дисципліни, видаються студентам у терміни, визначені вищим навчальним закладом, та виконуються студентом самостійно при консультуванні з викладачем.

Індивідуальні заняття організовуються в позааудиторний час за окремим графіком у формі консультацій із навчальних дисциплін.

2.4. Практична підготовка студентів є обов'язковим компонентом освітньо-професійної програми для здобуття ОКР і здійснюється на оснащених відповідним чином базах практики університету, а також підприємствах, організаціях та установах різних галузей господарства.

Мета практики – оволодіння студентами сучасними методами й формами організації та знаряддями праці в галузі їх майбутньої професії, формування і поглиблення в них, на базі отриманих в університеті знань, професійних умінь і навичок, здатності прийняття самостійних рішень під час конкретної роботи в реальних виробничих умовах.

Вид практичної підготовки та терміни її проведення визначаються навчальним планом.

2.5. Контрольні заходи якості підготовки фахівців в університеті є необхідним елементом зворотного зв'язку в навчальному процесі. Вони забезпечують визначення рівня навчальних досягнень студента і дають змогу корегувати, за потреби, хід навчального процесу.

Контрольні заходи включають поточний та підсумковий контроль.

2.5.1. Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних (семінарських) та лабораторних занять і має за мету перевірку рівня підготовленості студента до виконання конкретної роботи. Поточний контроль реалізується у формі опитування, захисту лабораторних робіт, виступів на практичних (семінарських) заняттях, експрес-контролю тощо, перевірки результатів виконання різноманітних індивідуальних науково-дослідних завдань, контролю засвоєння навчального матеріалу, запланованого на самостійне опрацювання студентом.

Максимальна кількість балів за поточний контроль становить 40 балів.

2.5.2. Підсумковий контроль проводиться з метою оцінки результатів навчання на певному освітньо-кваліфікаційному рівні або на окремих його завершальних етапах. Він проводиться у формі модульного контролю, семестрового заліку та екзамену, державної атестації.

Підсумковий модульний контроль здійснюється після завершення вивчення всіх тем змістового модуля у формі виконання студентом модульного контрольного завдання (контрольної роботи, тесту, колоквиуму тощо) згідно із затвердженим графіком.

Форма проведення, кількість модульних контрольних робіт зазначаються в робочій програмі відповідної навчальної дисципліни. Максимальний бал, отриманий за модульні контрольні роботи становить не більше 60 балів.

Семестровий екзамен – це форма підсумкового контролю засвоєння студентом теоретичного матеріалу та практичних вмінь і навичок з окремої навчальної дисципліни за семестр. Складання екзамену є обов'язковим у випадку якщо це передбачено робочою програмою початкової дисципліни та здійснюється під час екзаменаційної сесії відповідно до затвердженого в установленому порядку розкладу.

Семестровий залік – це форма підсумкового контролю, що полягає в оцінці засвоєння студентом навчального матеріалу з певної дисципліни на підставі результатів виконання ним усіх видів запланованої навчальної роботи протягом семестру: аудиторної роботи під час лекційних, практичних (семінарських), лабораторних занять (тощо), самостійної роботи при виконанні ІНДЗ, модульних контрольних робіт.

Залік виставляється за умови, якщо студент виконав усі види навчальної роботи, які визначені робочою програмою навчальної дисципліни, та отримав не менше 60 балів.

2.5.3. Державна атестація студента здійснюється державною екзаменаційною комісією після завершення навчання на певному освітньо-кваліфікаційному рівні з метою встановлення фактичної відповідності рівня підготовки вимогам освітньої-кваліфікаційної характеристики.

Державна атестація студентів, які навчаються за освітньо-професійною програмою підготовки бакалаврів, спеціалістів та магістрів, проводиться в університеті у формі державного екзамену та захисту випускних кваліфікаційних робіт.

3. Організація поточного контролю

Об'єктами поточного контролю знань студентів є:

- систематичність та активність роботи на практичних (семінарських), лабораторних заняттях;
- виконання завдань для самостійного опрацювання;
- виконання ІНДЗ (якщо такий вид роботи передбачений програмою навчальної дисципліни).

3.1. Під час здійснення контролю за систематичністю та активністю роботи на практичних (семінарських), лабораторних заняттях враховуються: рівень знань, продемонстрований у відповідях і виступах на практичних (семінарських) заняттях; активність при їх обговоренні; результати виконання і захисту лабораторних робіт, експрес-контролю тощо.

3.2. Контролю під час виконання завдань, які виносяться на самостійну роботу підлягають: опрацювання тем загалом чи окремих питань; проведення розрахунків; написання рефератів, есе; підготовка конспектів навчальних чи наукових текстів, переклад іноземних текстів установлених обсягів, підготовка реферативних матеріалів із публікацій тощо.

3.3. Максимальна кількість балів, яку може набрати студент за поточну навчальну діяльність із дисципліни, становить 40 балів. Розподіл загальної кількості балів поточного контролю та критерії оцінювання визначаються робочою програмою навчальної дисципліни і доводяться до відома студентів на початку семестру.

3.4. За рішенням кафедри студентам, які брали участь у роботі конференцій, підготовці наукових публікацій, участь в олімпіадах, конкурсах студентських наукових робіт, спортивних змаганнях, мистецьких конкурсах тощо й досягли значних результатів, можуть присуджуватися додаткові (бонусні) бали, які зараховуються як результати поточного контролю з відповідної дисципліни. Систему бонусних балів погоджує науково-методична комісія факультету (інституту). При цьому загальна кількість балів, що вноситься до відомості, за поточну роботу не може перевищувати 40 балів.

Результати поточного контролю знань студентів вносяться до журналу обліку роботи академгрупи і враховуються під час виставлення підсумкового балу з дисципліни.

3.5. **Поточна модульна оцінка** є сумою балів, які отримує студент за:

- поточну роботу з відповідних тем;
- виконання ІНДЗ (якщо така форма роботи передбачена програмою навчальної дисципліни).

Максимальний бал за кожну з форм роботи визначається робочою програмою навчальної дисципліни. За активність на заняттях студент може

додатково отримати до 20 % максимального поточного балу. При цьому сума поточних балів за семестр не повинна перевищувати 40.

4.6. Контрольна модульна оцінка визначається в балах за результатами написання модульних контрольних робіт і становить не більше 60 балів.

Модульний контроль може проводитись у формі тестів, відповідей на теоретичні питання або розв'язання практичних завдань під час проведення контрольних робіт, розв'язання виробничих ситуацій (кейсів) тощо.

Графік проведення модульного контролю з навчальної дисципліни складається кафедрами та затверджується деканатом факультету (інституту) на початку семестру й доводиться до відома студентів та викладачів. Оцінки за модульні контрольні роботи доводяться до відома студентів не пізніше семи днів після проведення модульного контролю

У разі відсутності студента на модульному контролі з поважної причини студент має право пройти модульний контроль у визначені викладачем терміни. Для цього в журналі обліку успішності студента потрібно передбачити графу «ліквідація заборгованості» з відповідної форми контролю.

Перескладання модульної контрольної роботи з метою підвищення балів не дозволяється.

4.7. Підсумкова модульна оцінка визначається в балах як сума поточної та контрольної модульних оцінок. Модуль зараховується студентові, якщо він успішно виконав всі види навчальної роботи передбачені програмою навчальної дисципліни.

Перескладання будь-яких видів робіт передбачених робочою програмою навчальної дисципліни з метою підвищення підсумкової модульної оцінки не дозволяється. Заборгованість із модуля повинна бути ліквідована студентом у позааудиторний час до початку підсумкового контролю з наступного модуля. Кінцевий термін ліквідації заборгованості з модульного контролю обмежується початком заліково-екзаменаційної сесії.

4.8. Якщо підсумкова оцінка (бали) з дисципліни є сумою підсумкових модульних оцінок та становить не менше 75 балів (для іспиту), а 60 балів (для заліку), то, за згодою студента, вона може бути зарахована як підсумкова оцінка з навчальної дисципліни.

Складання іспиту можливе у випадках:

– іспит, як обов'язкова форма підсумкового контролю передбачена робочою програмою навчальної дисципліни;

– за бажання студента підвищити рейтинг.

При цьому бали, набрані студентом за результатами модульних контрольних робіт (якщо вони передбачені робочою програмою навчальної дисципліни) анулюються.

4.9. Вимоги щодо оцінювання **навчальних, виробничих, переддипломних практик** визначаються програмою практики, яка розробляється відповідною кафедрою погоджується науково-методичною комісією факультету (інституту), науково-методичною радою університету та затверджується проректором з навчальної роботи.

Навчальна, виробнича та переддипломна практика складає окремий заліковий кредит і оцінюється в 100 балів. Критерії оцінювання відповідають завданням практики, відображаються у програмі і доводяться до відома студентів перед початком практики.

Захист практики відбувається на засіданні комісії із захисту практики не пізніше 2-х тижнів після її завершення (у випадку літніх практик захист повинен бути проведений протягом двох тижнів після початку наступного семестру).

4.10. **Курсова робота** відповідно до навчального плану напряму підготовки може бути складовою частиною залікового кредиту, або становити окремий заліковий кредит. У другому випадку максимальна оцінка за курсову роботу становить 100 балів.

Тематика курсових робіт, завдання, вимоги до структури та оформлення, критерії оцінювання розробляються і затверджуються відповідною кафедрою.

4. Організація підсумкового контролю

Екзамени та заліки складаються студентами в період заліково-екзаменаційних сесій, передбачених навчальним планом, згідно із затвердженим графіком навчального процесу та розкладом.

4.1.1. **Підсумкова семестрова оцінка** з навчальної дисципліни, де формою контролю є іспит, виставляється без складання іспиту за результатами поточного і модульного контролю у випадку, якщо студент успішно виконав усі завдання, передбачені програмою навчальної дисципліни, і набрав при цьому не менше 75 балів. Така оцінка виставляється у день проведення екзамену за умови обов'язкової присутності студента.

4.1.2. Підсумкова семестрова оцінка у випадку складання іспиту визначається як сума поточної семестрової та екзаменаційної оцінок у балах, за національною шкалою та за шкалою ECTS. Зазначена оцінка заноситься до екзаменаційної відомості та індивідуального навчального плану студента.

4.1.3. **Екзаменаційна оцінка** визначається в балах (від 0 до 60) за результатами виконання екзаменаційних завдань.

4.1.4. Перелік питань, які охоплюють зміст програми навчальної дисципліни, критерії оцінювання екзаменаційних завдань визначаються кафедрою, включаються до робочої програми навчальної дисципліни і доводяться до відома студентів на початку семестру.

4.1.5. На іспит виносяться основні питання, типові та комплексні задачі, ситуації, завдання, що потребують творчої відповіді та уміння синтезувати отримані знання і застосовувати їх під час розв'язання практичних задач.

4.1.6. Якщо формою підсумкового контролю є іспит, то у відомості та індивідуальному навчальному плані студента в графі «оцінка за національною шкалою» робиться запис «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно».

4.1.7. У випадку незадовільної підсумкової семестрової оцінки, або за бажання підвищити рейтинг, або іспит є обов'язковою формою підсумкового контролю (згідно робочої програми навчальної дисципліни) студент складає іспит у формі опитування (усного, письмового, тестового контролю, тощо). При цьому на іспит виносяться 60 балів, а бали, набрані за результатами модульних контрольних робіт (якщо вони передбачені робочою програмою навчальної дисципліни), анулюються.

4.2. Із навчальних дисциплін, де формою контролю є **залік**, оцінювання знань студентів здійснюється за результатами поточного й модульного контролю. При цьому завдання із цих видів контролю оцінюються в діапазоні від 0 до 100 балів включно.

4.2.1. Семестровий залік виставляється за умови виконання студентом завдань, передбачених програмою навчальної дисципліни. При цьому студент має набрати не менше 60 балів.

4.2.2. У випадку незадовільної підсумкової семестрової оцінки, або за бажання підвищити рейтинг, студент складає залік у формі опитування (усного, письмового, тестового контролю тощо). При цьому на залік виносяться 60 балів, а бали, набрані за результатами модульних контрольних робіт, анулюються.

4.2.3. Якщо формою підсумкового семестрового контролю є залік, то у відомості та індивідуальному навчальному плані студента в графі «оцінка за національною шкалою» робиться запис «зараховано» або «не зараховано». Для отримання заліку потрібно набрати не менше 60 балів за 100-бальною шкалою.

4.3. **Державна атестація** проводиться у формі державних іспитів та захисту випускних кваліфікаційних робіт.

Програма державного іспиту та критерії до оцінювання випускних кваліфікаційних робіт розробляються випусковими кафедрами, погоджується науково-методичною комісією факультету (інституту), науково-методичною комісією університету, затверджується проректором з навчальної роботи.

Оцінка за складання державних іспитів та оцінка за захист випускової кваліфікаційної роботи здійснюється за 100-бальною шкалою з подальшим переведенням у 4-бальну та шкалу ECTS.

4.4. Переведення оцінок, виражених у балах за стобальною шкалою, в оцінки за національною шкалою та шкалою ECTS здійснюється відповідно до табл.1.

Таблиця 1.

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		оцінка	пояснення
90–100	Відмінно	A	відмінне виконання
82–89	Добре	B	вище середнього рівня
75–81		C	загалом хороша робота
67–74	Задовільно	D	непогано
60–66		E	виконання відповідає мінімальним критеріям
1 – 59	Незадовільно	Fx	необхідне перескладання

4.5. Повторне складання екзаменів допускається не більше двох разів із кожної дисципліни: один раз викладачеві, другий – комісії, яка створюється деканом факультету (інституту).

4.6. При переведенні та поновленні у Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки студентів, які не навчалися за кредитно-модульною системою, отримані ними оцінки переводяться в шкалу ECTS та 100-бальну шкалу відповідно до таблиці 1 за мінімальними значеннями.

Якщо студент не погоджується з кількістю переведених балів, він може за заявою повторно скласти відповідну форму контролю спеціально створеній комісії.

Схвалено Вченою радою
Східноєвропейського національного
університету ім. Лесі Українки
Протокол № 6 від 27 грудня 2012 р.